

Рогатюк А. В.,

студентка,

Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ

Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ОСОБЛИВОСТІ ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ПАСАЖИРАМИ ПОЗОВУ ДО АВІАПЕРЕВІЗНИКІВ

Останніми роками на фоні зростання обсягів міжнародних та внутрішніх авіаперевезень зростає й кількість позовів пасажирів до авіаперевізників, які виникають з відносин як міжнародного, так і внутрішнього авіаперевезення.

Як свідчить практика судового розгляду таких позовів, пасажирів та їхні юристи припускаються низки типових помилок в обґрунтуванні своїх вимог, суттєво завищують суми претензій до авіаперевізників.

Правове регулювання процесу подання пасажиром позову до авіаперевізників здійснюється такими нормативно-правовими актами, як Монреальська конвенція для уніфікації деяких правил міжнародних повітряних перевезень від 29 травня 1999 року, Правила повітряних перевезень пасажирів і багажу, затверджені Наказом Державіаслужби № 187 від 14.03.2006 року (набрали чинності з 24.06.2006 року), Верховною радою України та вступила в дію на території України 14.11.1959 р., Повітряний кодекс України та Закон України "Про захист прав споживачів", а також Цивільним кодексом України та Законом України "Про міжнародні договори України". Крім того, авіаперевезення регулюється, в тому числі, й внутрішніми правилами та процедурами авіакомпанії, а також внутрішніми процедурами аеропортів.

Усі іноземні авіалінії, які діють на території України, мають статус представництв. Цю обставину пасажирів при пред'явленні позову, а суди – при відкритті провадження у справі, рідко враховують, і відповідачем зазначають представництво іноземних авіаліній, а не самі авіалінії [3, с. 46].

Цікавим є питання про співвідношення підвідомчості категорії справ, що аналізуються, судам України та конкретної підсудності

цих справ. Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 76 Закону України "Про міжнародне приватне право", суди України можуть приймати до свого провадження і розглядати будь-які справи з іноземним елементом у випадках, якщо на території України відповідач у справі має місце проживання або місцезнаходження, або знаходиться філія або представництво іноземної юридичної особи – відповідача [2]. Але, як правило, іноземні авіалінії прагнуть врегулювати всі спори з пасажиром у претензійному порядку та пропонують цілком об'єктивні розміри компенсацій. Тому не варто нехтувати претензійним порядком врегулювання спорів із іноземними авіалініями, крім того, таке врегулювання обов'язково повинно передувати позову відповідно до міжнародних правил.

Правилами повітряного перевезення пасажирів та багажу зазначено, що позови про відповідальність перевізника щодо нена належного перевезення пасажирів мають бути подані за вибором позивача до суду за місцем реєстрації перевізника, за місцезнаходженням його головного офісу або за місцезнаходженням офісу перевізника, де було укладено договір перевезення, в строки згідно з чинним законодавством з дати його прибуття до місця призначення або з дати, коли повітряне судно повинно було прибути до місця призначення, або з дати, коли припинилося перевезення. Позови про відповідальність перевізника щодо нена належного перевезення пасажирів можуть бути подані у встановлені чинним законодавством строки без попереднього висунування претензії до перевізника. Крім того, позов про відповідальність за шкоду, заподіяну в результаті загибелі або тілесного ушкодження пасажирів, може бути подано до відповідного суду на території держави-сторони, що приєдналася до Монреальської конвенції, в якій пасажир на момент події має основне й постійне місце проживання й до/із якої перевізник надає послуги, пов'язані з повітряним перевезенням пасажирів на власних повітряних судах чи на повітряних судах іншого перевізника на підставі комерційної угоди, і в якій цей перевізник здійснює діяльність, пов'язану з повітряним перевезенням пасажирів, використовуючи приміщення, орендовані самим перевізником чи іншим перевізником, з яким він має комерційну угоду, або які належать йому або такому іншому перевізнику. Також право на відшкодування шкоди втрачається, якщо позов про відповідальність не по-

дано у строки згідно з Монреальською конвенцією та чинним законодавством України з дати прибуття за призначенням, або з дати, коли повітряне судно повинно було прибути, або з дати зупинення перевезення [1].

У сфері подачі позовів стосовно неналежного перевезення багажу Правилами зазначено, що позови про відповідальність перевізника щодо неналежного перевезення багажу мають бути подані за вибором позивача до суду за місцем реєстрації перевізника, за місцезнаходженням його головного офісу або за місцезнаходженням офісу перевізника, де було укладено договір перевезення, у строки згідно з чинним законодавством з дати його прибуття до місця призначення або з дати, коли повітряне судно повинно було прибути до місця призначення, або з дати, коли припинилося перевезення. Необхідно зазначити, що право на відшкодування шкоди втрачається, якщо позов про відповідальність не подано у строки згідно з Монреальською конвенцією та відповідно до чинного законодавства з дати прибуття за призначенням, або з дати, коли повітряне судно повинно було прибути, або з дати зупинення перевезення [1].

Таким чином, процес подання пасажирів позовів до авіаперевізників має свої певні особливості та правила, які повинні бути враховані у даному процесі пасажирів та авіаперевізниками.

Література

1. Правила повітряних перевезень пасажирів і багажу, затверджені Наказом Державіаслужби №187 від 14.03.2006 року // Офіційний вісник України. – 2006. – № 25. – С. 285. – Ст. 1841.
2. Про міжнародне приватне право України: Закон України від 23.06.2005 року №2709-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст. 1278, Ст. 422.
3. Гук А. Позови пасажирів до авіаперевізників, які виникають з відносин міжнародних повітряних перевезень / А. Гук // Юридичний журнал. – №12. – 2007. – С. 45-50.

УДК 347.4 (043.2)

Розводовська М. А.,

студентка,

Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ

Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ДОГОВІР ПРО ПЕРЕВЕЗЕННЯ ЯК ПІДСТАВА ВИНИКНЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНИХ ВІДНОСИН У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ

Розвиток народного господарства та життя людей взагалі неможливо уявити без засобів переміщення (транспорту). Роль транспорту полягає в наданні специфічних послуг, пов'язаних із переміщенням товару або людини в просторі.

ЦК України відносить до підстав виникнення зобов'язання – договір перевезення, правове регулювання якого здійснюється главою 64 ЦК України, Законом України "Про транспорт" та спеціальними правилами щодо окремих видів перевезення.

Залежно від об'єкта перевезення законодавець розрізняє договори перевезення вантажу, пасажирів, багажу, пошти. Крім того, залежно від виду транспорту, яким здійснюється перевезення, розрізняють договори перевезення залізничним транспортом, морським і внутрішнім водним, повітряним, автомобільним транспортом, що діють за єдиним транспортним документом (пряме змішане сполучення) ч. І ст. 913 ЦК України [2; 1].

Як вже було зазначено, існує декілька видів договорів перевезення, зокрема у ч. І ст. 909 ЦК України дається визначення договору про перевезення вантажу. За договором про перевезення вантажу одна сторона (перевізник) зобов'язується доставити довірений їй другою стороною (відправником) вантаж до пункту призначення в установленій законодавством або договором строк і видати його уповноваженій на одержання вантажу особі (одержувачеві), а відправник зобов'язується сплатити за перевезення вантажу встановлену плату.

Договір про перевезення конкретного вантажу є реальним, оскільки він вважається укладеним у момент здачі вантажу транспортній організації для перевезення. Послуга за перевезення на-